

Kerekasztal

Kollégiumok és a kommunista szakemberképzés

Az egyetemi hallgatók tanulási feltételeinek biztosításában, erkölcs-politikai nevelésében fontos szerepet tölthetnek, illetve töltenek be a bentlakásos intézmények. Az együttélésben rejlő lehetőségek kihasználásával jelentősen hozzájárulnak a közösségi embertípus kialakításához, a kommunista szakemberképzéshez. A kollégiumoknak a kommunista szakemberképzés egységesebb folyamatában elfoglalt helyük és szerepük meghatározása szempontjából nagyon jelentős szerepe lesz az 1966 tavaszán megrendezésre kerülő második Országos Kollégiumi Konferenciának, amely értékelni fogja az I. Kongresszus óta eltelt időt és kijelöli a jövő feladatait.

Korántsem célunk az anyagban értékelést adni kollégiumaink jelenlegi helyzetéről, a maga teljességében — hiszen ezt valamennyi intézmény önmaga lényegesen jobban el tudja végezni — inkább néhány olyan kérdést említenék — az országos vitaanyag és a helyi tapasztalatok alapján — amelyek foglalkoztatnak bennünket és megoldásukhoz a legilletékesebbek, a legközvetlenebbül érintettek véleményét, javaslatát szeretnénk kérni.

Egyre növekvő számok

A kollégiumokban, diákotthonokban elhelyezett számuk állandóan emelkedik, ami önmagában is jelentős eredmény, s kézzel fogható dokumentuma az oktatás — ezen belül a felsőoktatás — társadalmi megbecsülésének. Országosan a nappali hallgatók közel fele lakik maximális kedvezménytel — havi 200 Ft-ért teljes ellátással — kollégiumban, diákotthonban. Ez a helyzet szociális szempontból európai viszonylatban is az elsők között van. Szegeden az utóbbi három évben két nagy kollégiumot kapott a felsőoktatás és a harmadik a közeljövőben kerül átadásra, s biztatóak a kilátások egy negyedik építésére. Ez utóbbiaknál jelentős szerepet vállalt és kell vállalnia a jövőben is a hallgatóknak a munkálatok időbeni befejezése érdekében.

A kollégium, mint az egyetem, főiskola szerves része — feladata sajátos eszközeivel elősegíteni a felsőoktatási intézményben folyó oktató-nevelőmunkát, a kommunista szakemberek képzését a népgazdaság, a tudomány, a kulturális élet különböző területei számára. Ennek megfelelően a kollégiumok fő tevékenységi területeit a következőkben látjuk:

— elősegíteni a marxizmus-leninizmus meggyőződéssé válását, a kommunista jellemvonások kialakítását, a végzés utáni társadalmi tevékenységre való felkészülést;

— lehetőséget teremteni a szakma korszerű színvonalon történő elsajátítására és azok minél szélesebb gyakorlati alkalmazására;

— elősegíteni a szak- és általános műveltség helyes arányú fejlődését, a fizikailag edzett ember kialakítását;

— figyelembe veszi a hallgatók szociális körülményeit és otthoni biztonságát az egyetem székhelyén kívül lakó, arra érdemes és rászoruló hallgatóknak.

Ez utóbbi kérdéshez tartozik, hogy a kollégiumi felvételnél véleményünk szerint a tanulmányi eredményt — a társadalmi és politikai aktivitás és a szociális helyzetet egyforma súllyal kell figyelembe venni az igényjogosultság elbírálásánál.

A kommunista szakemberképzés megvalósítása csak akkor lehet eredményes, ha

ez képezi mindhárom nevelési szintér — az egyetem, a KISZ-szervezet és a kollégiumi — munkájának alapját.

Az egyetemi, főiskolai KISZ-szervezet nevelési tevékenysége a hallgatók nevelésének egy másik — adottságainál fogva speciális feladatokat ellátó — szintére, mely munkáját maximális összhangban végzi a többi szinttel. Az egyetemi KISZ-szervezet tevékenységének gerincét az ISZM egyetemi követelményrendszer tartalmazza — amely a kommunista szakemberképzés gyakorlati megvalósítását segíti elő — ugyanakkor optimálisan igazodik valamennyi intézménytípus megkezdő és egyedi sajátosságaihoz.

A bentlakásos intézmények típusai

A bentlakásos intézményeknek jelenleg három típusát különböztetjük meg:

1. Diákotthon: elsősorban szociális feladatokat lát el (a közösségi élet, az ifjúság önkormányzata még nem fejlődött megfelelő szintre).
2. általános kollégium: a szociális feladat együtt jelentkezik a nevelési feladattal,
3. szakkollégium: az első két feladathoz oktatási feladatok is járulnak.

Felmerül a kérdés: indokolt-e a jelenlegi helyzetben továbbra is fenntartani a diákotthonok és kollégiumok közti ilyen megkülönböztetést, nevezetesen azt, hogy nem egyforma követelményeket állítunk valamennyi bentlakásos intézmény elé? S ha abban egyetértünk, hogy a jelen helyzetben biztosított az egyforma követelményállítási lehetőség valamennyi bentlakásos intézményvel szemben, akkor kézenfekvő, hogy mindenütt kollégiumi életet alakítsunk ki. Jogosan merül fel a gondolat, hogy akkor nevezünk minden intézményt kollégiumoknak és a kollégiumok egyes típusai a jövőben ne fokozatot jelentsenek, hanem az adottságok szerint kerüljenek kategorizálásra. Ez azt jelentené, hogy adott időpontban határozati — rendeleti úton kimondanánk valamennyi felsőoktatási bentlakásos intézmény egységes kollégiumi elnevezését. Ez esetben az a probléma merülhet fel, hogy azok az intézmények, amelyek a kollégiumi címet lelkes és kitartó munkával érték el, s e szintet tartani vagy fejleszteni is igyekeztek, azonos szintre kerülnének olyan intézményekkel, ahol — lehet, hogy az objektív adottságok hiánya miatt is — de talán több lehetőség kihasználatlansága következtében is, eddig nem érték el a kollégiumi címet. Ez a kérdés egyik oldala. A másik oldal az jelenti, hogy a jelenlegi rendszerben nem eléggé tisztázott a kollégiumi szint és az, hogy a kollégiumi cím elnyerése után hogyan fokozható a nevelőmunka. Vagyis mi történjen a kollégiumi címmel, ha a fejlődés stagnál esetleg visszaesés következik be? Vizsgáljuk meg a diákotthonok, s alkalomadtán ismét visszaadjuk kollégiumi „rangját”?

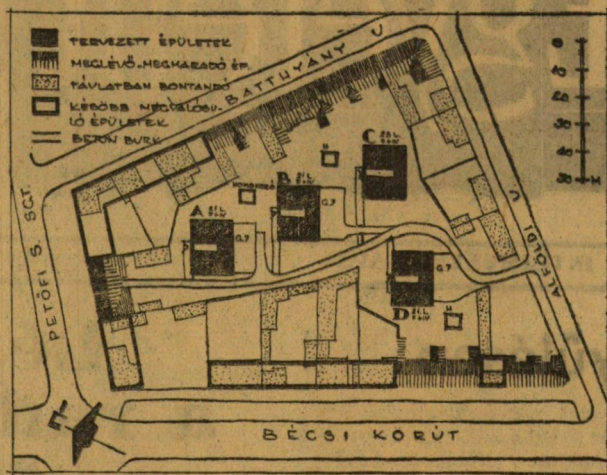
Erveket és ellenérveket lehet még számosat említeni, s erre feltétlenül számíthatunk is a következő hónapok vitái során.

Véleményünk szerint tehát — mint fentebb említettük — aktuálissá vált valamennyi intézményt kollégiumként kezelni, s a típusokat az adottságok szerint megkülönböztetni. Az országos vitaanyag alapján.

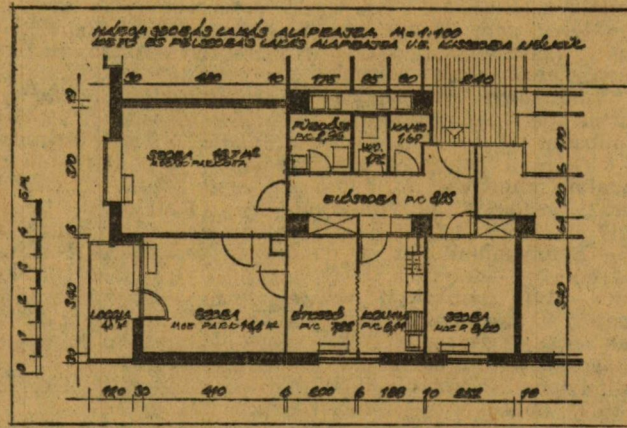
(Folytatjuk)

Dr. Koncz János

Elkészültek a tervek

Az egyetemi társasházak építésére kijelölt terület beépítési tervrajza.

A két és félszobás és a háromszobás lakások alaprajza.

Legutóbbi, az egyetemi KISZ-társasházépítési akcióval foglalkozó cikkekben hírt adtunk arról, hogy a Szegedi Tervező Vállalat ifjúsági brigádja és mérnök-kollektívája november 30-ig elkészíti a társasházak részletes tervdokumentációjának javarészét. Nos, a tervrajzok valóban elkészültek s közülük kettőt — a legtöbbet mondókat — hasábjainkon is bemutatjuk olvasóinknak. Íme! Ilyenek lesznek a felépülő kockaházak s bennük a lakások. Illetve, nem is egészen ilyenek, de a rajzok alapján már lehet tervezgetni a berendezést, a bútorok elhelyezését.

(Folytatás.)

Elégedettek szüleid, hogy egyetemen tanulsz? Elégedett vagy te is?

Vannak elégedetlenek! Egyrészt jövedelmesebb — sokszor milyen súlylalat esik a latba — tisztább, nyugodtabb, de feltétlenül diplomával járó pályát választottak volna, másrészt egyáltalán nem engedték volna egyetemre gyermeküket.

Ismerjük a pedagógusok eddigi meglehetősen mostoha díjazását. Meggondolandó, vajon a szülő engedje-e gyermekét tanári szakra jelentkezni, hiszen könnyen elképzelhető, hogy a diploma megszerzése után nemhogy támogatni tudná az öregeket, hanem még további támogatásra is szorul. (Az már más kérdés, hogy a fiatal olyan felsőoktatási intézménybe jelentkezik éppen szülei óhajára, amely iránt csak félig érdeklődést tanúsít.)

Önelégültség nélküli felelősségtudat

Az egyik értelmiségi: „Csak félig vagyok elégedett: Tudom, hogy nem használtam ki minden tanulási lehetőséget, lényegesen többet kellene tudnom.”

Egy másik: „Hááát? Nem nagyon. Jobbat is el tudnék képzelni! Az a lényeg, hogy abszolút nem vagyok elégedett sem azzal, hogy az egyetemen koptatom a lépcsőket, sem azzal,

hogy tanulhatnék, megsemmint tanulok annyit, amennyit kellene.”

A munkás: „Elégedettek. Talán úgy, mint a kertész, aki látja, hogy kezd érlelni a gyümölcs, melynek fáját ők ültették. En már kevésbé vagyok elégedett, mert tudom, hogy az egyetemen nehezebb bejárnai, mint bejutni.”

Ugyancsak egy munkászármaszűz: „Sőt! Büszkék! De nálam az elégedettség nem hosszantartó állapot, mert elég egy újabb feladatot, hogy elégedetlenségem érezek, s éppen ez az elégedetlenség hajt tovább.”

A parasztszármaszűz: „Egyáltalán nem vagyok elégedett. A helyzet a következő: A családban apai anyai ágon egyetlen középiskolás sincs, eddig én voltam a legtöbb. De ez nem elégít ki, nem elég, hogy egyetemista vagyok. En többet akarok. Többet akarok tudni, tapasztalni, jobban akarok élni. Két dolgot szeretnék erőteljesen hangsúlyozni: az akarok szót, és ami még fontosabb, nem tudom és nem is akarom elfelejteni, honnan jöttem.” (Ismerjük az ilyesí igazságot, — nem az a fontos öcsém, honnan jöttél, hanem az, hogy hogyan, de azért mégsem hagyhatjuk figyelmen kívül a kiindulást.)

Érdemes még egyszer szemügyre venni a véleményeket!

Az értelmiségieknek a lényeges helyeken használt

A bölcsészkar szavalóverseny margójára

A korábbi évek szavalóversenyeinek lehangoló tapasztalatai miatt meglehetősen rossz előzettel mentem el az idei november 25-én rendezett versenyre. Csak fokozta pesszimista hangulatomat, hogy a 7 órára hirdetett verseny alig pár perccel fél nyolc előtt, és „alig” egy emelettel feljebb kezdődött el. Ezt — úgy látszik — lassan meg kell szokni.

A VII-es terem — és ez végre kellemes meglepetés volt — csaknem teljesen megtelt érdeklődőkkel. Az indulók száma viszont érthetetlenül szerény: mindössze hét fő volt. „Az eldönteni, hogy miért csak heten indulnak karunk szavaló versenyén — nem lehet a mi feladatunk. De az biztos, hogy — bölcsészlelvén szó — a hallgatók nagy többségének feladata lesz az iskolákban a kultúrát, kifejező versmondás, és így az effajta készségek kialakítására itt lenne a nagyszerű alkalom.” — mondotta Tamás Attila docens, a zsüri elnöke. Hogy mennyire igaz van, arra visszatérünk.

Minden esetre elmondhatjuk, hogy aránylag színvonalas, és főleg tanulságos verseny volt. Új szint jelentett, hogy az indulók, szinte kivétel nélkül, olyan műveket választottak, amelyek csak egészen ritkán, vagy egyáltalán nem hangzottak el az egyetemi szavaló versenyeken. Így, többek között, hallottuk Róna György „A világ legrészebb délelőtti”-t, Nazim Hikmet „Utolsó levelem Mehmedhez” c. versét, sőt egy Hamingway novellát, az „Indiana tábor”-t is. Es ennek csak őszintén örülni lehet.

A versenyt — megérdemelten — BARRA Anikó nyerte. Roppant tehetséges szavalót ismertünk meg benne, aki ráadásul kitűnő hanganyaggal rendelkezik. A második helyezett, a szintén tehetséges SAJTI Emese kissé „túlzsávalta” szabadon választott

versét. A két harmadik, DANCSON Mária és GYÖRFY Zsuzsanna is szép, átélő versmondó produkált.

A színvonalat viszont erősen csökkentette a rendkívül sok szöveghiba. Sajti Emese, például, kötelező versét szinte végig olvasta, Dancsó Mária pedig egy egész versszakot kihagyott — hogy csak a legfeltűnőbbeket említsük. Ezen, valamint a szervezésen, lehet és kell is változtatni.

Itt az ideje egy alapjaiban új versenyforma bevezetésének. Valóban igaz az, hogy a bölcsészhallgatók jelentős hányada fog irodalmat tanítani egykor, és feltételezhető, hogy sokuknak kell majd szavalóversenyt rendezni, arra a tanulókat előkészíteni. A szomorú valóság pedig az, hogy erre csak nagyon kevés pedagógus tud, ill. mer vállalkozni. (Ennek igazolására csupán egyetlen példa: a középiskolai szavalóversenyek hiányának tulajdonítható az is, hogy a Tanárképző Főiskolán, a közelmúltban az első éves jelentkezők előzetes meghallgatása olyan mérsékelt képességekről tanúskodott, hogy nem is rendezték meg a versenyt.) Nálunk, az egyetemen, ilyen képességeket elsajátítani, majdnem kizárólag csak a kari szavalóversenyeken lehet. Ezért az volna szerény javaslatunk, hogy a jövőben minden magyar szakos számára legyen kötelező a versenyeken megjeleni; a közönség valamennyi tagja írja fel az általa három legjobbnak tartott szavaló nevet; a zsüri feladata a cédulák értékelése, az esetleges holtverseny és a további helyezések eldöntése legyen.

A javaslat megvalósulása esetén talán elérhető lenne, hogy ezután minden szavalóverseny a kar nevéhez méltó, színvonalas, hasznos és a hallgatók egyik legnagyobb demonstrációja legyen.

VISKI ARPÁD

ESZMECSERE

Nincsen kiút?

Vagyok olyan okos, elegáns is talán, mint bármelyik „felsőbb kasztbeli”. Mennyi verejtékembe került ezt kivinni!

De a magammal hozott örökségem!

Talán sohasem leszek olyan felszabadult, korlátok, előítéletek nélküli valaki, mint azok, akik végig, úkapatól-füig, vagy legalább is másfél nemzedéken át „napfény”-ben éltek. Lehetőségeink viszont azonosak az övéikkel, sőt a szorgalmam s az általuk lenézett „igénytelenségem” föléjük emel.

Amikor leírtam ezt a véleményem, elgondolkoztam. Értelmiségi!

Mi az?

Van-e és miért van értelmiség ellenesség?

Vajon azonos egy pedagógus, egy evangélikus pap, egy nőgyógyász, vagy egy tsz-tag, lakatos és egy Váci utcai bődíszműves anyagi helyzete?

Látjuk, milyen fogalmi tisztázatlansággal van dolgunk?

„Különösen jelentős különbségek találhatók a szellemi dolgozók csoportján belül. Olyan kirívó különbségek ezek, hogy miatt magát a szellemi dolgozó megjelölést is szívesen tenné az ember idezőfelbe. Ide sorolunk olyan rétegeket, amelyeknek a jövődelük és a társadalmi értékelés szerinti státuszuk egyaránt alacsony, és mellettük ott található a vi-

Nyelvészeti kollégium a főiskolán

Főiskolánkon 1965. szeptemberében Incefi Géza főiskolai tanár és Zsolnai József főiskolai tanársegéd vezetésével megalakult a nyelvészeti speciálkollégium. A másodéves magyar-orsz szakos hallgatók egy csoportja alkotja a speciálkollégium tagságát.

Munkánk nagy lelkesedéssel indult. Eddig nem is sejtettük, hogy a nyelvészet ennyi érdekességet tartogat. Azt gondoltuk, hogy sokkal távolabb van a mindennapi élettől. Most egyébként Szeged utcáinak, tereinek, nevezetes házainak neveit gyűjtjük össze, és dolgozzuk fel névtani szempontból. A várost hét területre osztottuk fel magunk között.

Munkánk kétoldalú. Egyrészt a levéltárban kutatunk. Átnézzük például az 1701-es

adóösszeírást, a Szegedi Szépitő Bizottmány üléseinek 19. századi jegyzőkönyveit, valamint régi térképeket. Másrészt bejártuk a területet. Megkérdezzük idős embereket, akik már régen ott laktak, hogy mi volt az utca neve régen. Tudakoljuk, hogy az utca régebb, vagy újabb nevet használják-e gyakrabban.

Kezdetben furcsa volt, hogy idegen házakba kell bemennünk, talán alkalmatlan időpontban, de eddig sikerült minden próbálkozásunk. Mindenhol szívesen fogadtak, készségesen választottak kérdéseinkre. Úgy terveztük, hogy 1966 végére az anyaggyűjtéssel, 1967 decemберébe pedig a feldolgozással le-
szünk készen.

— gzs —

Szabadjon, sőt: bátorkodjon

A cím pongyolasága mögött és alatt meg kell mondjuk mindjárt nem stilisztikai és nyelvhelyességi fejtegetés rejlik, bár őszintén szólva az is ráférne a lapban megjelenő írásokra és azok szerzőire.

Aláírás nélküli, vagy nagybetűk inkognitója mögé rejtőző írók szerzőit biztatja, sőt bátorítja ez a cím és a következők. Reklamáló, sokszor joggal bíráló, kifogásoló, a lap pontatlanságait szemükre vető sorok szerzőit.

Sajnáljuk, hogy tévesen a bölcsésznek tulajdonítottuk a Jobbágy Károly költővel tartott találkozó rendezését. A nem eléggé körültekintő tájékozódás máskor is hozta már zavarba cikkeink szerzőit s okozott bosszúságot olvasóinknak. De azért tendenciát földseleg keresni például egy apró és pontatlanul megírt kommunikémondataban s kétszer akkora terjedelemben vitatkozni hevesen egy nem létező tendenciával az

amúgy is felfújt jogászbölcsész ellentét és ellenségeskedés jegyében. Előfordulnak pontatlanságok, de ezek nem tendenciózus pontatlanságok s ha időben jelentkezik a korrigálási igény, korrigáljuk őket.

Örülünk annak, hogy a jogászok részéről az említett helytelen közlést korrigáló két írás is befutott a szerkesztőségbe. (Zárójelben: mindkettő kétszer olyan hosszú volt, mint maga a pontatlan cikk.) De azért jó volna, ha ez az íráskészség akkor is ilyen élénk volna, amikor témáról, a Karon történt eseményekről kell a lapot „jogász szemmel — jogász tollal” tudósítani. Akkor nem kellene bölcsészeknek írni a jogászokat érintő témákról.

Szabadjon, sőt: bátorkodjon! — biztat a cím az említett két írás stílusfordulatait idézve. Szabad írni, szabad bátran írni minden jogásznak lapunkban. Csak írának már!...

szonylag jól kereső és magas társadalmi presztízzsel rendelkező értelmiségi szakmák művelői is.” (Hegedűs András: A szocialista társadalom strukturális modellje... Valóság, 1964/5, 2. lap.) Szükséges hangsúlyozni, hogy az értelmiség ma — legalábbis az én értelmezésem szerint — elsősorban műveltségi kritérium. A mi polarizálódott társadalmunk kevésbé engedheti meg az efajta klasszifikálást, ezért is törölték el egyetemünkben a kategóriazást.

De ezt a köztudatban is meg kell honosítani! Kétségtelenül igaz: A tanító, az orvos, az evangélikus pap bármilyen anyagi áldozatot árán is, de iskoláztatta, kiskoláztatja gyermekeit; műveltségi tekintetben feltétlenül „felőbb kasztbeli”, s az is akár maradni mindenkor! Ezért feszült ellentét a munkás-paraszt és az értelmiségi származásuk között.

„Meghatározott szakmához, foglalkozási ágakhoz tartozás az antagonisztikus osztálytársadalom megszűnése után még hosszú ideig sajátos társadalmi státuszt, és sok tekintetben — természetesen mindenekelőtt az anyagi körülményekben — meghatározott speciálkollégiumot jelent, vele szemben társadalmi elvárások (esetleg szerepkövetelmények) alakulnak ki, és mindennek következtében másokkal összevetve a csoport tagjainak gondolkodásában, értékítéletében, erkölcsi felfogásában, magatartási normáiban stb. jelentős különbségek figyelhetők meg.” (Hegedűs András)

Mi a feladatunk? Hogyan szüntethet meg, illetve hogyan tömpíthat ezeket a különbségeket, elidegenítő momentumokat?

Hazánkban leraktuk a szocializmus alapjait! Leraktuk, de átmeneti ellentmondásokkal terhes korban, két világ mesgyéjén élünk. Füllabunk a visszahúzó múltban, fellabunk a kozmikus, kommunista jövőben. De törzsünk szilárdan a való jelenben van. Az ellentmondások táplálják a győtrő problémákat, így a differenciálódást, az elkülönülést is.

Meg lehet szüntetni? Lehet tömpítani? „Nálunk a családban nem volt ilyen probléma.” „Ismerem a kérdést, de nézetem szerint minden eset annyira egyedi, hogy általános gyógymódot nem lehet javasolni.” „Megértés, megértés, és harmadszor is megértés.”

Az értelmiségiek után következzenek a munkások! „Kiküszöbölni lehetetlen, csak tömpíteni lehet. Más körülmények között, és más politikai rendszerben nőttek fel szüleink, és mában mi. A megoldás egyedül abból adódik, ha mi próbálunk alkalmazkodni szüleinkhez, de nem nézeteink változtatásában, hanem a viták elkerülésében. Frázis számba megy már és unjuk is, ha szüleink unós-untalan emlegetik, bár igaz: hogy itt vagyunk, azt nekik köszönhetjük, és ezért tartozunk legalább annyival, hogy megértjük őket.

„A szülőknek észre kell venni, hogy gyermekeik felnőttek; nem szabad önállóságuk útjába állni — a gyerekeknek viszont nem szabad túlzásba vinni az önállóságot.” „Több olyan dolgot kell fejtőnünk, ami a „fel-nőt” gondolkodásra vall.” Talán a legösszegezőbb: 1. Az alapvető erkölcsi normák átalakítása. 2. A város-falu ellentét megszüntetése.

Népek barátsága

Műsoros est a Szegeden tanuló külföldi diákok rendezésében

Immár hagyományossá válik a Szegedi Orvostudományi Egyetemen tanuló külföldi diákok által rendezett „Népek Barátsága” est. Első ízben erre tavaly került sor, az idén november 26-án este fél 9-kor rendezték meg az Orvostudományi Egyetem Gazdasági Hivatalának kultúrtermében.

Hét óra után pár perccel érkezünk, s már az előtérben színes forgatag fogadott. Sürgés-forgás, különböző nemzetiségű diákok magyar nyelven csévegve készültek a műsorra, fogadták a vendégeket. Egymásután érkeztek a professzorok, oktatók, magyar hallgatók, és a meghívott vendégek, hogy megnézzék az orvosi egyetemen tanuló több mint tiz nemzetiségű, 42 diák műsorát, izelítőt kapjanak kultúrájukból, és „fehérszital mellett” elbeszélgessenek velük problémáikról.

Körülbelül ezen szavak csendültek ki Bajnóczky István V. éves orvostanhallgató megnyitójából, aki a KISZ-bizottság részéről nyújtott segítséget az est megrendezésében. Ezután S. Mikol szigorlóorvos, tanzániai diák a Külföldi Diákok Kollektívájának elnöke lépett a mikrofon elé. Rövid beszédében méltatta az est hagyományos jellegét, jelentőségét.

Válasszunk Dr. Tóth Károly professzor, a SZOTE rektora szót a külföldiekhez. Említette, hogy már eddig is szívükön viselték a külföldi hallgatók sorsát, sőt ez talán, esetenként túlzott elnézésben is megnyilvánult. Bár a vendégjog kötelező — mondta — igyekszünk a régi helytelen gyakorlaton változtatni, szigorúbb mércéket kell állítanunk, s szükség esetén kellő pedagógiai szigor is alkalmaznunk kell, hiszen a dicséret mellett ez is az apa feladatai közé tartozik. Célunk az, hogy az Egyetemünkről kikerülő

hallgatók jó szakemberek, rendes, becsületes emberek legyenek, hiszen ezt várja tőlünk hazájuk, népük is! — mondotta a rektor.

Ezután egymásután pergett a műsorszámok, Szotosz Cikkosz cyprusi diák vezetésével, aki kissé tört magyarsággal, s mikor ez a magyarság is elfogyott, élénk kézmozdulatokkal — konferálta be az egyes számokat.

Rhodésiai, és ghánai diákok énekeltek gitárkísérettel anyanyelvükön népdalaikkal. Majd arab népdalok következtek öt burnuszos arab diák előadásában, valódi arab mentalitással, mely méltán aratott közönségsikert.

Ezután egy jelenetet adtak elő a ghánai diákok, melyben szellemesen, picit csipősen elevenítették meg az egyszerűbb magyar ember érdeklődését és kíváncsiságát az afrikaiak iránt, s ebbe a keretbe foglalva, kérdés-felelet formájában — nagyon ügyesen — hazájuk, népük életét, szokásait mutatták be.

Egy ghánai diáktól szellemes, kidolgozott bűvészmutatványokat láthattunk, hatásos zenei kíséret mellett, majd Bod Sári magyar cigánydalokat adott elő. Ismét népdalok következtek kenyai, nigériai, burmai, ghánai diákok tolmácsolásában, majd valódi, hamisítatlan afrikai hangulat terjedt szét a teremben: Tam-tam dobok zenéjére a ghánai népitánc következett.

Az utolsó műsorszám, a szegedi egyetem híres citerazenekara volt, majd a DIVSZ-indulóval fejeződött be a műsor.

A műsor után bolygó méh-kashoz hasonlított a terem. A hallgatók oktatóikkal együtt átvonultak a szomszédos terembe, ahol a külföldiek terített asztallal kedveskedtek vendégeiknek, megindult a beszélgetés, ismerkedés. Közben a színpa-

don a gyógyszerész jazz zenekar kezdett játszani, megkezdődött a tánc is, emelkedett a hangulat.

A nagy forgatagban nehéz volt az est főszervezőivel beszélgetést kezdeni, végül is Ko II. éves burmai orvostanhallgatóval elegyedtem szöbe. Az igen szerény, szimpatikus fiúnak, a KDK titkárnak nagy szerepe volt az est szervezésében. Magáról nehezen akart beszélni, végül annyit elárult, hogy már van egy diplomája, biológus tanárségéd volt Rangoonban. Szeretne azonban közelebb kerülni az emberekhez, szeretné a beteg embereket gyógyítani, ezért orvos is akar lenni. Erre minden lehetőség adva van, s nagyon örül, hogy ilyen jó, nyugodt körülmények között tanulhat.

Szotosz Cikkosz II. éves orvostanhallgatótól a műsorról érdeklődtem. „Sajnos, nagyon kevés idő állt rendelkezésünkre, hiszen vizsgák

előtt állunk, így csak két-három alkalommal próbáltunk. Remélem, hogy műsorunk sikerült, s tetszett a magyaroknak.”

Hanni Haddadin III. éves oh.: „A külföldi diákok nevében szeretnék köszönetet mondani Egyetemünknek, a KISZ-nek, hogy segítettek nekünk az est létrehozásában, ezzel ismét közelebb kerülhetünk a magyarokhoz. Gyekezzünk fogunk ezután is mélyebb, baráti kapcsolatok kialakítani.”

Befejezésül, Bajnóczky István szavait idézem:

„Számunkra is mindenképp hasznos volt ez az este, hiszen ritkán adódik alkalomunk bepillantani más, távoli népek népművészetébe, ha ennek tolmácsolása nem is hivatásos művészek által történt. Itt valóban nemcsak egyes emberek, hanem nemzetek kerültek közelebb egymáshoz, és éppen ez volt az est célja!”

Tomsai Béla

A Népek Barátsága Est egyik vidám jelenete. Afrikai diákok tréfás feleletétje arról, hogy látják-ők Magyarországot, magyar diáktársaikat — afrikai szemmel.

megoldást találok egy-egy kérdésre.

Boldogság. Mi az? Amikor ott van, észre sem veszed. Hallgatag. Ha elmúlt kétszeresen fáj, hiányzik, s már csak emlékezhetsz rá. Az élet szüntelen stnushullám. Fel és le. Akadályok és győzelmek. Bánat és öröm. De így a jó, ha mindenért fizetni kell. Minden csak úgy sikerül, ha keményen megdolgozunk érte. Dolgozni, küszködni kell!

Egy parasztfiú leveléből: „Lehangol, hogy már ennyire nem tudunk miről beszélgetni. A végén ő mondja ki ezt a szörnyű szót: eltávolodtál tőlem!” Azt mondta, rossz velem találkozni, mert akkor mindig több akar lenni, s ez lelkiismeretfurdalással jár. Gyárimunkás, s úgy érzem, elhibázta az életét, erőtellenül hagyta elmúlni az éveit. Allitóltag kicsit trigy is rá. (önmagá szerint.) Talán ez az élet rendje? Ma délelőtt átjött, mert úgy érezte, az este megsértett a kemény beszéddel. Könyveket ajánlottam, mutattam és magyaráztam, magyaráztam, ő pedig sietősen lapozgatta át legfeljebb nekem a legdrágább élményt, szellemi felgyűlést nyújtó könyveket. Láta, hogy nem haragsom, (csak ezt vette ki riselkedéséből) ez tökéletesen kielégítette.

Sietve elbúcsúzott. Meg sem köszönt. Valamikor délutánokon át vitáztunk, ábrándoztunk. Amiről akkor csak álmodtunk, azt én most már tudom, ő pedig még az álmokat is elfelejtette.

Szeret öltözködni, pletykázni társnőivel, s rossz neki, ha kizökkentem a „hétköznapiakból.”

Miért nem fáj neki is úgy, mint nekem, hogy elvesztettük egymást?

Miért? Mert ő a szokott kis „egy” életét éli, de én talán kettőt, s ha csak mindig az új akarék lenni, akkor el kéne tán szakadnom szüleimtől, a legdrágábbaktól, a kedves megszokott ismerőseimtől, akik felnéznek rám.”

Ez a két válasz önmagáért beszél! Csak arra kérem az olvasót, hogy hasonlítsa össze az utóbbit az általam idézett és elfogadhatatlanként vitatott az asperján vallomással. Kik ezek az értelmiségi, munkás és parasztszármazású egyetemi hallgatók? Célzatosan választottam ki őket! Kevesen válaszoltak, de ezek mind-mind nemcsak egyetemisták, hanem gondolkodnak, töprengenek is, olyan emberek, akik keményen dolgoznak.

Ők alkotják a mai magyar egyetemi ifjúság értékesebb részét. Mégis, az értelmiségiek-ről (ezekről az értelmiségiek-ről) egy kicsit kedvetlenül kép kerekedett. Ez elkerülhetetlen, de semmit sem von le a fiatalok értékéből.

Eppen az ő — hosszú töprengés során leszúrt — soraik biztattak arra, hogy próbáljam bizonyítani, a differenciálódás, az elidegenedés, az elkülönülés egy átmeneti korszak tipikus jelensége, lehet műveltségi és politikai tartalmú, másképpen jelentkezik értelmiségi és munkás-paraszt származású fiataloknál.

Kiket marasztalok el? Azokat akik hol az egyik, hol a másik oldalhoz csapódnak; akik azt vallják — az én véleményem az arany középut; (A vélemény nélkülség is véleményü.”

akik állandóan éreztetik anyagi, szellemi felsőbbrendűségüket; akik lenézik szüleiket, környezetüket; akik fetrengenek a tehetőségben és a tehetetlenségben;

Jövőt vallató kérdések között

A szülők-gyerekek közötti ellentét csökken az idő múlásával. A szülők egyre idősebbek a gyerekek egyre tapasztaltabbak lesznek. De nem szabad mindent az időre áthárítani. Ebbe a folyamatba be kell avatkoznunk.

Talán úgy, hogy biztosítjuk a folyamat gyorsabb ütemének lehetőségeit? A fiatalok rétegei közötti ellentétet mivel lehetne tömpítani?

Mindenki képességei szerint érvényesüljön? Mindenki megközelítőleg azonos alapról indulhaszon?

Biztosítani kellene az egyetemre igyekvő munkás-paraszt származású fiatalok felkészítését a felvételre, akár az „osztályharcos idők” senior-rendszerének valamilyen változatával is?

Hathatós bibliográfiát kellene összeállítani a felvételi anyagából?

Indokolt manapság ilyen sokat beszélnünk az ellentétről, az elidegenedésről, az elkülönülésről, a hasonló problémákról?

A nagy kérdések sorra eldőlték. Most a kisebbek megoldásán van a sor!

Hogyan írta Herodotosz?

Az az emberek legkeserűbb baja, hogy sok mindent meglátnak ugyan, de úrrá lenni semmin sem képesek. Cáfoljuk meg! Tettel.

VEGE Hízó László